

Kuva: Unsplash

Selkeät nimet auttavat ohjaamaan tekstiilit oikeaan paikkaan Lähes 6 000 vastaajan kysely tukee tuottajavastuun valmistelua

Miten kuluttajille kannattaa nimetä eri tekstiilikeräykset, jotta he osaavat lajitella tuotteet oikein? Syyskuussa toteutettuun kyselyyn vastasi 5 813 ihmistä. Kyselyssä suosituimmaksi uudelleenkäyttöön ohjaavaksi nimitykseksi nousi ”hyväkuntoiset tekstiilit ja jalkineet”. Materiaalina hyödynnettäviä tekstiilejä kuvasi parhaiten ”materiaalikierrätettävät tekstiilit”. Tuloksia hyödynnetään tekstiilien tuottajavastuun valmisteluissa.

Viime kuussa toteutetussa kyselyssä selvitettiin, mitkä tekstiilikeräysten nimet kertovat kuluttajille selkeimmin, mitä eri keräyksiin voi tuoda. Uudelleenkäyttöön tarkoitettujen tuotteiden suosituimmaksi nimeksi nousi kyselyllä ”hyväkuntoiset tekstiilit ja jalkineet” ja materiaalina hyödynnettäviä tekstiilejä kuvasi vastaajien mukaan parhaiten ”materiaalikierrätettävät tekstiilit”.

Uudelleenkäyttöön tarkoitettujen tekstiilien kaksi suosituinta nimitystä keräsivät yhteensä lähes 70 prosenttia vastauksista. ”Hyväkuntoiset tekstiilit ja jalkineet” sai 36 prosenttia vastauksista ja ”käyttökelpoiset tekstiilit ja jalkineet” 33 prosenttia. Materiaalina hyödynnettäviä tekstiilejä kuvaavista vaihtoehdoista ”materiaalikierrätettävät tekstiilit” oli selvästi suosituin 46 prosentin osuudella. Toiseksi sijoittunut ”poistotekstiili” sai 20 prosenttia vastauksista.

RENET Uudelleenkäyttöverkosto ry:n, Fidan, Punaisen Ristin Kontin, Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskuksen ja UFF:n yhteinen kysely toteutettiin osana tulevaa tekstiilien tuottajavastuuseen liittyvää valmistelua.

Uudelleenkäyttö on ensisijainen vaihtoehto

Tekstiilien tehokas hyödyntäminen edellyttää selkeää viestintää siitä, mitkä tuotteet kuuluvat uudelleenkäyttöön, materiaalikierrätykseen tai sekajätteeseen. Uudelleenkäytössä käyttökelpoinen vaate, jalkine tai muu tekstiilituote jatkaa käyttöään sellaisenaan, kun taas materiaalikierrätyksessä tuotteen materiaali pyritään hyödyntämään uuden materiaalin tai tuotteen raaka-aineena. Uudelleenkäyttö on jätehierarkiassa materiaalikierrätystä ensisijaisempi vaihtoehto, koska se pidentää tuotteiden käyttöikää ja jopa vähentää uusien tuotteiden valmistamistarvetta.

Puhtaat ja käyttökelpoiset vaatteet, kengät ja kodintekstiilit voi edelleen toimittaa uudelleenkäyttötoimijoiden keräyksiin. Loppuun asti käytettyjen tekstiilien vastaanotosta vastaavat kunnat. Likaiset, märät tai homeiset tekstiilit kuuluvat sekajätteeseen.

Tuottajavastuu muuttaa tekstiilikeräystä

EU:n uudistettu jätepuitedirektiivi (2025) edellyttää jäsenmailta tekstiilien ja jalkineiden tuottajavastuun toteuttamista. Tuottajavastuuseen kuuluu muun muassa vastuu tekstiilituotteiden uudelleenkäytön, uudelleenkäytön valmistelun ja kierrätyksen kustannuksista jätepuitedirektiivin voimaantulon jälkeen. Direktiivin tavoitteena on myös kannustaa valmistamaan nykyistä kestävämpiä ja paremmin kierrätettäviä tuotteita.

Suomen lainsäädäntö saatettaneen direktiivin mukaiseksi vuoden 2027 aikana. Tekstiilien tuottajavastuun on oltava järjestettynä vuonna 2028. Suomessa valmistellaan nyt tekstiilien tuottajavastuun toteutusta sekä eri toimijoiden yhteistyötä. Nyt tehdyssä kyselyssä selvitettiin, millaiset termit auttaisivat kuluttajia erottamaan eri tarkoitukseen ohjattavat tekstiilit ja valitsemaan oikean keräyksen. Yhdenmukainen terminologia keräyspisteillä voi vähentää lajitteluvirheitä, helpottaa kuluttajien valintoja ja auttaa säilyttämään käyttökelpoisten tuotteiden arvon.

Kyselyn tulokset (n= 5813, toteutus: 9.–30.9.2026)

Uudelleenkäyttöön soveltuvat tekstiilit

Nimitys	Vastaukset/kpl
Hyväkuntoiset tekstiilit ja jalkineet	2 102
Käyttökelpoiset tekstiilit ja jalkineet	1 947
Uudelleenkäytettävät tekstiilit ja jalkineet	846
Ehjät tekstiilit ja jalkineet	737
Käyttötekstiilit ja -jalkineet	181
Vastauksia yhteensä	5 813

Materiaalikäyttöön soveltuvat tekstiilit

Nimitys	Vastaukset/kpl
Materiaalikierrätettävät tekstiilit	2 502
Poistotekstiili	1 090
Rikkinäiset tekstiilit	915
Loppuun käytetty tekstiili	574
Lumpu	318
Vastauksia yhteensä	5 399

Kyselyn toteuttajat

RENET Uudelleenkäyttöverkosto ry on uudelleenkäyttöalan valtakunnallinen verkosto, joka kokoaa alan toimijat yhteen, vahvistaa yhteistyötä ja edistää uudelleenkäytön toimintaedellytyksiä.

Fida on suomalainen lähetys- ja kehitysyhteistyöjärjestö, joka tekee myös humanitaarista avustustyötä. **Fida secondhand -ketjun** tuotoilla tuetaan järjestön tekemää työtä, ketjulla on 21 myymälää eri puolilla Suomea.

Punaisen Ristin Kontti Secondhand -ketjun tehtävänä on kerätä varoja Punaisen Ristin auttamistoimintaan myymällä lahjoitettuna saatuja tavaroita. Kontti-ketjun koko tulos ohjataan Punaisen Ristin auttamistoimintaan. Kontti-ketjuun kuuluu 13 myymälää ja verkkokauppa.

Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus on yleishyödyllinen yritys, jonka tavoitteena on vähentää luonnonvarojen kulutusta sekä lisätä ympäristötietoisuutta ja työnteon mahdollisuuksia. Lahjoitetut tavarat ohjataan uudelleenkäyttöön 14 secondhand-myymän ja verkkokaupan kautta.

UFF on suomalainen yleishyödyllinen säätiö, joka pidentää lahjoitettujen käyttökelpoisten vaatteiden elinkaarta ja tukee vaatemyynnin tuotoilla kehitysyhteistyötä Afrikassa ja Aasiassa. UFF:lla on 23 secondhand -myymälää seitsemässä kaupungissa.

Lisätietoja kyselystä

Tiina Laurila, puheenjohtaja, RENET Uudelleenkäyttöverkosto ry, puh. 040 585 5186, tiina.laurila@redcross.fi

Jenni Sademies, erityisasiantuntija, Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus, puh. 0400 348 158, jenni.sademies@kierratyskeskus.fi